

Regler og etiske anbefalinger for Dansk Hovawart Klub

SAMT SVAR PÅ OFTE STILLEDE SPØRGSMÅL

Avlsudvalget juni 2023

Indhold

Formålet med denne vejledning:	2
Indledning.....	2
Organisationer og klubber.....	2
Gennemgang af regler – ofte stillede spørgsmål	4
Hvad er målet med hundeavl?	4
Hvad betyder en DKK stamtavle?	4
Hvilke sygdomme udelukker en hund fra avl i DKK?	4
Hvorfor mentalbeskrivelser og mentaltest?.....	4
Krav til avlshunde i Dansk Hovawart Klub	4
Krav til avlshunde	4
Krav til en avlskåret hund (AK)	4
Tæven: Bestyrelses spørgsmål – alder for tæve ved 1. parring?	5
Hvor gammel skal en tæve være før den må parres?	5
Hvor mange kuld må en tæve få? – bestyrelses spørgsmål, er det ok fortsat at anbefale 3 kuld?	5
Hvor gammel må tæven være?	5
Hanhunden	5
Hvor gammel må en hanhund være?	5
Hvor mange gange må en hanhund bruges?.....	5
Hvor skal parringen finde sted?.....	5
Parring med udenlandsk hund – hvad vil det sige?	5
Krav ved parring med to dansk hunde.	6
Krav ved parring med udenlandsk hund inden for IHF.....	6
Hvad kræves af en tæve?	6
Hvad kræves af en hanhund?	6
Fødselsanmeldelse	6
Krav ved parring med udenlandsk hund uden for IHF. – spørgsmål til bestyrelsen	6
Hvilke dokumenter skal der laves i forbindelse med parring?	7
Parringsanmodning	7
Parringsaftale.....	7
Parringscertifikat	7
Betaling, hvis der ikke kan/bliver parret – eller tæven går tom..... Fejl! Bogmærke er ikke defineret.	
Hanhundeejerens rettigheder i forhold til kuldet	7
Kunstig befrugtning – hvad er tilladt?	7
Dokumenter.....	7
Ansvar og opgaver de første otte uger.....	8
Hvorfor skal man følge sit afkom?.....	8

Hvad nu hvis alvorlige genetiske defekter fremkommer?	9
Indsamling af data omkring sygdomme	9
Afsluttende bemærkninger.	9
Ordliste	9

Formålet med denne vejledning:

- at give opdrættere et overblik over regler, etiske anbefalinger for DKK, Dansk Hovawart Klub, International Hovawart Federation (IHF) og nationale Hovawart-klubber.
- at opdrættere får praktisk kendskab til regler og etiske anbefalinger i Danmark og regler ved parring med udenlandske hunde
- at opdrættere får indsigt i, hvilke krav der stilles til hunde, der må anvendes til avl.
- at give opdrættere mulighed for at få en seriøst og god start på sit opdræt.

Indledning

Regler om opdræt indenfor hundeverden kan være vanskelig at forstå og følge, idet reglerne findes på forskellige hjemmesider og forskellige sprog, og nogle af dem ikke er let tilgængelige. Vejledningen er en forkortet gennemgang af reglerne og skal forstås som vejledning. Ved særlige spørgsmål og/eller problemstillinger skal svarene findes i den fulde tekst hos organisationen eller klubben.

Organisationer og klubber

Det er vigtigt at forstå hvorledes de forskellige organisationer og klubber er knyttet sammen. Derfor en kort gennemgang nedenfor.

FCI		Øverst står Fédération Cynologique Internationale (FCI). FCI er en international hundeorganisation, der organiserer nationale kennelklubber. Se mere på www.fci.be . Alle hundeklubber under FCI skal følge FCI's regler. Avlsregler i medlemslandet kan være strengere end FCI's krav, men må ikke være i strid med FCI's 'International Breeding Regulations'. Se mere på www.fci.be/en/Breeding-42.html .
DKK		I Danmark er det Dansk Kennel Klub (DKK), som er repræsenteret i FCI. Se mere på www.dkk.dk . I Danmark skal DKK's regler følges. DKK's etiske anbefalinger for avl er listet op i 11 punkter. Se https://www.dkk.dk/alle-emner/opdræt/etiske-anbefalinger-til-opdræt
DHK		Dansk Hovawart Klub (DHK) er en special klub under DKK. DHK har sine egne regler 'avlsrestriktioner' udover dem som findes i FCI og DKK. Disse avlsrestriktioner beskriver kravene til en avlskåring og er godkendt af DKK.
IHF		DHK er medlem af International Hovawart Federation (IHF). Under IHF findes avlsstrategier, som skal følges, hvis man ønsker en parring med en hund fra et IHF-medlemsland. Følgende lande er repræsenteret i IHF: Belgien, Canada, Danmark, Tyskland, Finland, Frankrig, Italien, Nederlandene, Norge, Slovakiet, Storbritannien, Sverige, Tjekkiet, Ungarn, USA og Østrig. Se mere om de enkelte klubber på www.ihf-hovawart.org/members-countries . Denne medlemsliste er ikke statisk. Nye lande kan optages og eksisterende medlemslande eller klubber kan melde sig ud.

Hovawartens oprindelsesland er Tyskland, og igennem tiderne er det de tyske Hovawart klubber, som har stået for opdræt af hunde, som lever op til racestandarden ([FCI nr. 190 – link](#)) via en avlsstrategi med strenge 'avlsrestriktioner'. De tyske Hovawart-klubber har også hjulpet til med organisering af nye Hovawart-klubber i andre lande.

I dag er Rassezuchtverein für Hovawart-Hunde e.V. (RZV) den største Hovawart klub i Tyskland. Det er tilladt at have flere specialklubber under Verband für das deutsche Hundewesen (VDH), mens det kun er tilladt at have én specialklub i DKK – det er DHK.

Der er forskellige 'avlsrestriktioner' i de forskellige lande og klubber. Herunder findes en oversigt fra 2018.

Health tests required for reproduction - International

	COUNTRY	HYPIS	ELBOW	EYES	THYROID	HEART	DM	REPRO AGE
	Austria	12 months		20 months				24 months
	Belgium	18 months		20 months**				24 months
	Canada	18 months	Recommended	18 months	18 months***	Recommended	Recommended	18 males/20 females/ 24 recommended
	Czech Republik							
	Denmark	12 months					Not recommended	24 months
	Finland	18 to 24 months	Recommended	18/24 months/cross board only			Recommended	18 males/24 females
	France	15 months*	Recommended	15 months				20 months
	Germany RZV	12 months		20 months		Recommended 20 months		24 months
	Germany HZD	Not before 12 months / 15 months recommended	Recommended	Recommended	During the year	Recommended		24 months females
	Great Britain	After 12 months			Any age, during the 2 years before mating		Recommended	24 females/any age males
	Italy	After 12 months recommended					Recommended	After 2nd heat
	Norway	15 months		24 months				30 months
	Sweden	12 months			Only if in the line			24 months
	The Netherlands	18 months		18 months**				24 months
	United States HCNA	18 males 24 females	Recommended	24 months	18 males - 24 females***	Recommended		18 males/24 females
	United States AHC	18 months	Recommended	18 months	20 months + each breeding	Recommended		24 months

* France recently change to 15 months, was 18 months before.

** Eyes tests need to be repeated every 24 months

***Full pannel (T3, FT3, T4, FT4, TSH, TGAM) at the age of 18 months, T4 and FT4 levels in the 12 months of each breeding
All countries have specialists which analyzed X-rays from their Parent Kennel Club

Tabel 1. Udarbejdet af Hovawart Klub of Canada i januar 2018.

Gennemgang af regler – ofte stillede spørgsmål

Hvad er målet med hundeavl?

Målet med hundeavl er at avle funktionelle sunde hunde med en konstruktion og mentalitet, der er typisk for racen. Hunde, der kan leve et langt og godt liv til gavn og fornøjelse for ejeren og samfundet såvel som hunden selv.

Hvad betyder en DKK stamtavle?

En DKK anerkendt stamtavle er en certificering af herkomst, snarere end et kvalitetsstempel af den registrerede hund.

Hvilke sygdomme udelukker en hund fra avl i DKK?

Ifølge DKK udelukkes hunde med f.eks. dårligt temperament, medfødt døvhed eller blindhed, hareskår, ganespalte, væsentlige tand- eller kæbefejl, PRA (Progressiv retina atrofi (svind i de lysfølsomme celler i øjets nethinde)), epilepsi, kryptorkisme (betyder, at begge testikler ikke er faldet ned i pungen hos en hanhund), monorchidisme (kun én testikel), albinisme, utilstrækkelige pelsfarver eller diagnosticeret svær HD. Hunde med disse sygdomme må ikke opdrættes.

Hvorfor mentalbeskrivelser?

Hovawarten er en arbejdshund og skal ifølge racestandarden udvise arbejdshundeegenskaber, så som god til at lege, nysgerrighed og god fysisk form.

Mentalbeskrivelsen og den udvidet mentalbeskrivelse kan også være med til at opdage hunde med følgende karakteristika:

Nervøshed, aggressiv adfærd, frygt for skud, dårlig afreagering, manglende drifter. Egenskaber, som ikke er ønskeligt at videreføre i avl.

Mentalbeskrivelserne er et arbejdsredskab for hundeejeren i den daglige opdragelse og træning. Ligeledes bruges mentalbeskrivelserne som et arbejdsredskab til at finde kommende avlshunde og kvalificere et passende match mellem tæve og hanhund ved en eventuel parring.

Krav til avlshunde i Dansk Hovawart Klub

Krav til avlshunde

- HD-status A eller B
- Udstillingsresultat med minimum "very good", når hunden er minimum 15 måneder gammel, og opstillet i åben klasse. Eksteriørbedømmelsen skal foregå på en DHK eller IHF arrangeret udstilling.
- En gennemført "DKK mentalbeskrivelse" eller tilsvarende udenlandsk beskrivelse.

Krav til en avlskåret hund (AK)

- HD-status A eller B
- Udstillingsresultat med minimum "very good", når hunden er minimum 15 måneder gammel og opstillet i åben klasse. Eksteriørbedømmelsen skal foregå på en DHK eller IHF arrangeret udstilling.
- En gennemført "DKK eller SKK mentalbeskrivelse og en bestået "udvidet mentalbeskrivelse" eller den tyske Zuchttauglichkeitsprüfung (ZTP) ved RZV.

Se tidslinje over avlskåningsproces – [link](#)

Tæven:

Hvor gammel skal en tæve være før den må parres?

En tæve, der både er fysisk og mentalt moden, har det bedste udgangspunkt for at komme godt igennem drægtighed, fødsel og pasning af hvalpekuldet. Selvom en stor hund får sin første løbetid, når den er 10 måneder gammel, vil den ofte ikke være mentalt moden før 2-års alderen. DKK har en anbefaling på minimum 22 måneder ved første parring.

Men DKK anbefaler at en Hovawart-tæve skal være mindst 2 år gammel, før den parres første gang.

Hvor mange kuld må en tæve få?

En tæve bør maksimalt have 5 kuld i sin levetid (DKK). For Hovawart-tæver anbefales 3 kuld. Det kan i særlige tilfælde trækkes et 4. kuld, hvis de forrige kuld har været meget små.

Det er opdrætterens ansvar, at tæven får passende pauser mellem kuldene. Som udgangspunkt betyder det, at en tæve ikke bør føde mere end ét kuld om året. For tæver, der kommer i løbetid hvert halve år, vil det sige, at kun hver anden løbetid bør udnyttes til parring. En tæve kan undtagelsesvis parres i to på hinanden følgende løbetider, f.eks. hvis det første kuld var meget lille (4 hvalpe eller under), eller hvis tæven har væsentligt mere end 6-7 måneder mellem sine løbetider (DKK).

Hvor gammel må tæven være?

Sidste kuld skal fødes inden tæven fylder 8 år. En tæve på over 8 år kan dog benyttes i avl, hvis der sammen med registrering- anmeldelsen indsendes en dyrlægeattest på, at det er sundhedsmæssigt forsvarligt. Dyrlægeattesten bør ikke være mere end én måned gammel på parringstidspunktet (DKK).

Hanhunden

Hvor gammel må en hanhund være?

Der er ingen begrænsning for, hvor gammel en hanhund må være. Grunden til dette er, at Hovawart-populationen er lille

Hvor mange gange må en hanhund bruges?

I små populationer, som hovawarten er i Danmark, må en hanhund højest bruges to gange evt. tre hvis kuldene er små.

I større populationer maksimalt fem gange. Ved brug af gamle hanhunde selekteres for hunde, som lever længe (IHF). Yderligere parringer kan tillades, når afkommet er blevet vurderet.

Hvor skal parringen finde sted?

Det anbefales, at tævens ejer bringer tæven til og fra hannen. Tæveejeren står oftest for alle omkostninger i forbindelse med parring.

Parring med udenlandsk hund – hvad vil det sige?

Der er tale om parring med udenlandsk hund, når hundene er registreret i hver sit land. Det vil sige, at det ikke har noget at gøre med, hvor hunden er født, men hvor den er registreret.

Krav ved parring med to dansk hunde.

Et af forældredyrene er avlskåret og det andet forældredyr opfylder kravene til "avlshund" se side 5.

Og parringen er anbefalet af Avlsudvalget (Risikovurdering foretaget og resultat er at der ikke ses noget til hinder for kombinationen for det planlagte parringstidspunkt)

Krav ved parring med udenlandsk hund inden for IHF.

Udover den danske avlskåring skal hunden have en øjenundersøgelse efter reglerne i European College of Veterinary Ophthalmologists (ECVO). Hunden må ikke have nogen øjensygdomme, det vil sige være "free" for sygdomme. Hunde med MPP (except Lamina), PHTVL/PHPV (except grade 2 - 6) og / eller Distichiasis må bruges, men må ikke parres med en partner med samme sygdom (IHF).

De avlsansvarlige i begge lande skal diskutere de fiktive stamtavler, og begge landes avlsudvalg skal have anbefalet parringen, før en parringstilladelse gives.

En parring uden parringstilladelse må ikke gennemføres.

Den avlsansvarlige skal sikre sig, at tæven opfylder kravene. Ved parring med udenlandsk hund gælder parringstilladelse kun for én parring i 6 måneder fra udstedelsesdatoen.

Hvad kræves af en tæve?

En tæve kan kun få tilladelse til parring med en han i et andet land, hvis tæven er avlskåret i hjemlandet. Avlskåringen skal være sammenlignelig med ZTP.

Hvad kræves af en hanhund?

En hanhund kan kun få tilladelse til parring med en tæve i et andet land, hvis hanhunden er avlskåret i hjemlandet. Avlskåringen skal være sammenlignelig med ZTP.

IHF-landene udveksler lister over AK hanhunde.

Fødselsanmeldelse

Ved parring med en hanhund fra et IHF-land, udover Danmark skal der sendes et fødselsanmeldelses-skema til hannens hjemklubs avlsansvarlige. Se ovenfor. Skemaet til denne findes på <http://www.ihf-hovawart.org/downloads-2/?lang=da>.

Krav ved parring med udenlandsk hund uden for IHF.

Hvis en dansk tæve skal parres med en hanhund, som er registreret i en klub, der ikke er medlem af IHF, skal tæven være avlskåret.

Hvis en dansk hanhund skal parre en tæve i et land eller en klub, der ikke er medlem IHF skal hanhunden være avlskåret.

Og parringen er anbefalet af Avlsudvalget (Risikovurdering foretaget og resultat er at der ikke ses noget til hinder for kombinationen for det planlagte parringstidspunkt)

Hvilke dokumenter skal der laves i forbindelse med parring?

Parringsanmodning

Når en opdrætter/kennel ønsker at lave et kuld hvalpe på deres tæve, tager man kontakt til avlsudvalget. Man udfylder et parringsanmodningsskema, og medsender det. [Link](#)

Parringsaftale

Skriftlig kontrakt om økonomiske forpligtelser omkring parringen: Ejere opfordres kraftigt til at lave en skriftlig kontrakt inden en parring, hvor de to parter økonomiske forpligtelser er klart definerede. Der bør før parring laves en aftale om, hvorvidt hanhunde-ejeren har ret til betaling, såfremt en parring ikke kan gennemføres, eller såfremt der ikke kommer hvalpe ud af parringen.

Her kan bruges DHKs parringsaftale: [Link](#)

Eller DKK's parringsaftale: [Link](#)

Parringscertifikat

Hanhundeejeren skal skrive under på et parringscertifikat, at parringen fandt sted med den aftalte hanhund. Ved sin underskrift erklærer han/hun at havde været øjenvidne til denne parring. Det er op til tæveindehaveren at udfylde dem korrekt og anmode om hanhundens ejers underskrift. [Link](#)

Hanhundeejerens rettigheder i forhold til kuldet

Bortset fra avlsgebyret, som blev aftalt før parringen, har ejeren af hanhunden ingen yderligere rettigheder vedrørende kuldet mod tævens ejer. Specielt har han ingen ret til at få en hvalp fra kuldet. Men hvis der er en fælles aftale om, af avlsgebyret vil være en hvalp, bør denne aftale skriftliggøres inden parringen. Se parringsaftale fra DKK i ovenstående.

Kunstig befrugtning – hvad er tilladt?

Hunde bør kunne reproducere naturligt. Kunstig insemination må ikke anvendes på dyr, der ikke tidligere har reproduceret (FCI). Enhver hund, både hunhund og hanhund bør være i stand til at parre sig naturligt. Kunstig insemination bør ikke bruges til at overvinde fysiske ulemper hos hunden. En tæve bør udelukkes fra videre opdræt, hvis hun ikke kan give naturlig fødsel på grund af anatomi eller arvelig inert, eller hvis hun ikke er i stand til at tage sig af de nyfødte hvalpe på grund af mentalitet eller arvelig agalakti (ingen mælkeproduktion).

Det er opdrætterens ansvar, at der i avlen kun anvendes hunde, der kan parre sig naturligt samt føde og opfostre hvalpe på naturlig vis.

Parring, drægtighed og fødsel er naturlige fysiologiske processer, som gerne skal kunne forløbe uden indgriben. Der kan naturligvis opstå situationer, hvor det er påkrævet at gribe ind for at hjælpe, men det er ikke ønskværdigt, at vores hunderacer udvikler sig i en retning, hvor de ikke kan parre sig, føde eller opfostre deres hvalpe selv. Står man således med en hanhund, der ikke viser den mindste vilje/evne til at parre - eller med en tæve, der overhovedet ikke vil lade sig parre på trods af, at tidspunktet er korrekt – så er det ikke i overensstemmelse med DKK's etiske anbefalinger om at bruge dem i avl.

Hvis en tæve har haft et kuld hvalpe, med naturlig parring, er inseminering tilladt ved nyt kuld. Hvis en hanhund har været far til en kuld hvalpe ved naturlig parring, er inseminering tilladt ved nyt kuld.

Dokumenter

Inseminering kræver også en anbefaling af Avlsudvalget (Risikovurdering foretaget og resultat er at der ikke ses noget til hinder for kombinationen for det planlagte insemineringstidspunkt)

I tilfælde af, at tæven skal kunstigt insemineres, skal dyrlægen udstede et skriftligt certifikat til DKK. Omkostningerne til at indsamle sædceller og udføre inseminationen bliver opkrævet hos tævens ejer. Den dyrlæge, der udfører inseminationen, skal bekræfte overfor DKK, at tæven er blevet kunstigt insemineret med sæd af hanhunden, som oprindeligt var planlagt.

Ansvar og opgaver de første otte uger

I DKK kan nye opdrættere få en erfaren opdrætter som mentor: Dette match kan arrangeres af Avlsudvalget. Læs mere her [Link](#).

Så længe hvalpen er i opdrætterens varetægt, skal denne sikre hvalpene en fysisk og mentalt god opvækst, herunder en god prægning.

Det er et stort arbejde at opfostre et hvalpekuld. I de 8 uger, hvor hvalpene er i opdrætterens varetægt, sker der en rivende udvikling med hvalpene. Derfor skal de have den korrekte ernæring, når mors mælk ikke længere rækker. De skal have ormekur flere gange, og de skal eventuelt vaccineres, før de flytter hjemmefra.

Men ud over de fysiske behov er det også yderst vigtigt, at man som opdrætter tager hånd om hvalpenes mentale udvikling. Hvalpenes prægningsfase starter allerede ved 3 ugers alderen, og de hvalpe, der sendes ud i verden med en solid prægningsmæssig ballast, har bedre muligheder for at blive velfungerende hunde i deres nye familier.

DKK afholder kurser, hvor du kan høre mere om alt det, der skal til, for at give netop dit hvalpekuld det bedste udgangspunkt, læs mere her [link](#)

Når hvalpen skal sælges, forefindes der købskontrakter/købsaftale på DKK. [Link](#) Det er vigtigt at sætte sig ind i købeloven. Læs mere her [Link](#)

Ligeledes bør opdrætter være opmærksom på, om der skal tilføjes afsnit i købsaftalen om forpligtende HD-fotograferinger, forventet deltagelse i mentalbeskrivelse eller udstilling, afslag i prisen ved fejl og mangler, eller tilsagn om medbetaling af en mulig operation.

Hvorfor skal man følge sit afkom?

Både opdrætter og hanhundeejer bør følge afkommets udvikling til voksne hunde og derudfra løbende vurdere deres avlsdyr.

Den bedste måde at få noget at vide om kvaliteten af sine avlsdyr på, er ved at se på afkommet. Ikke alle købere har lyst til at stille op på udstillinger eller til prøver, men prøv alligevel at finde en lejlighed til at se din hunds afkom som voksne. Nogle opdrættere arrangerer "hvalpetræf", andre sender fødselsdagskort ud, når hvalpene fylder år, og opfordrer køberne til at give en tilbagemelding til opdrætteren.

Viser det sig at nogle af hvalpene ikke har udviklet sig, som man havde håbet, opstår spørgsmålet selvfølgelig: Skyldes det arv eller miljø? Er det forældredyrene, der ikke har været god nok – eller er det den opvækst, køberen har tilbudt hvalpen, der har været mangelfuld?

I nogle tilfælde kan der gives et entydigt svar – men i mange tilfælde vil det være en kombination af arv og miljø. Alligevel vil man ofte kunne bruge oplysninger om hvalpenes udvikling til at fange en tendens. Et enkelt uheldigt eksemplar skal ikke nødvendigvis diskvalificere avlshunden – men viser det sig, at en større del af afkommet ikke lever op til forventningerne, bør man nok overveje om hundens avlskarriere skal slutte.

Som opdrættere er det særlig vigtigt at sikre indberetninger af sygdomme blandt afkom - [link](#)

Hvad nu hvis alvorlige genetiske defekter fremkommer?

I Dansk Hovawart Klub har vi et avlsudvalg, der vejleder både opdrættere og hanhunde-ejere i forbindelse med parringer. Avlsudvalget vil vejlede og anbefale mulige gode match.

Ingen opdrætter ønsker at producere afkom med arvelige defekter. Alligevel sker det ind imellem, da en hund godt kan være bærer af et skjult defekt gen, uden selv at være syg og fordi biologien også går sine egne veje. Opdrætterens og hanhundeejerens har selvfølgelig ansvaret for, at deres hunde trækkes fra avl såfremt alvorlige defekter skulle fremkomme.

Nogle arvelige sygdomme dukker først op sent i en hunds liv – måske efter den har været brugt i avl. Hvis det sker, er det god skik at orientere de mennesker, der har købt afkom efter hunden, der måske har planer om at avle videre på afkommet. På den måde kan man være mere opmærksom på, at defekten ikke føres videre til endnu en generation. Ligeledes bør avlsudvalget informeres via nedenstående skema.

Indsamling af data omkring sygdomme

Alle IHF-medlemslande skal indrapportere avlsdata til IHF-databasen. DHK har gjort det nemt at indberette data via et link på klubbens hjemmeside. Avlsudvalget rapporterer videre til RZV´database, som avlsudvalget også har adgang til.

Afsluttende bemærkninger.

AU håber at vejledningen giver svar på ofte stillede spørgsmål, som mange hovawart ejere har, når der diskuteres regler og etiske anbefalinger. Som tidligere nævnt er vejledningen en forkortet og omskrevet udgave af FCI, DKK, DHK og IHF-regler og etiske anbefalinger. Ved særlige problemstillinger, er det derfor vigtigt at søge oplysninger i de fulde tekster på organisationers og klubbens hjemmesider, ikke mindst fordi reglerne kan ændres med tiden.

Ordliste

DHK: Dansk Hovawart Klub

DKK: Dansk Kennel Klub der med sine ca. 30.000 medlemmer er den største stambogsførende hundeklub i Danmark.

FCI: Fédération Cynologique Internationale er en international hundeorganisation, der organiserer nationale kennelklubber som DKK. FCI har 80 medlemmer. Medlemmerne kan være repræsenteret med en enkelt klub. Det danske FCI-medlem er DKK.

HZD: Die Hovawart Zuchtgemeinschaft Deutschland e.V.

RZV: Der Rassezuchtverein für Hovawart-Hunde e.V.

SHK: Svenska Hovawartklubben

SKK: Svenska Kennelklubben

ZTP: Avlskåring betegnelsen fra den tyske klub RZV, at ligestille med den danske avlskåring AK

Avlskåring af hovawart hanner og tæver

